

DOKUMENT IDENTIFIKACIJE INVESTICIJSKEGA PROJEKTA

**Spodbujanje razvoja kmetijstva in kmetijskih proizvodov iz
programskega območja v okviru »vzorčne kmetije«**

Promoting the development of agriculture and agricultural products from the
program area

Januar, 2022

1. UVODNA POJASNILA.....	6
1.1. Uvodna pojasnila s prikazom problematike in namere.....	6
1.2. Predstavitev investitorja, izdelovalca in upravljavca.....	8
1.2.1. Naročnik in vodja investicije.....	8
1.2.2. Izdelovalec dokumentacije.....	9
1.2.3. Upravljavec.....	10
2. ANALIZA STANJA IN RAZLOGI ZA INVESTICIJSKO NAMERO.....	11
2.1. Prikaz obstoječega stanja.....	11
2.1.1. Obseg zemljišč v uporabi.....	11
2.1.2. Struktura kmetijskih gospodarstev.....	13
2.1.3. Vključenost kmetijskih gospodarstev v ukrepe Programa razvoja podeželja.....	14
2.1.4. Raba kmetijskih zemljišč.....	16
2.1.5. Povzetek stanja.....	17
2.1.6. SWOT analiza.....	18
2.2. Razlogi za investicijsko namero.....	19
3. RAZVOJNE MOŽNOSTI IN CILJI INVESTICIJE.....	22
3.1. Razvojne možnosti in namen investicije.....	22
3.2. Cilji investicije.....	23
3.3. Usklajenost z razvojnimi strategijami in politikami.....	23
3.3.1. Državne strategije in politike.....	23
3.3.2. Regionalne in medobčinske strategije.....	23
3.3.3. Prostorski ureditveni načrti in lokacijske informacije.....	24
4. PREDSTAVITEV VARIANT.....	25
4.1. Varianta 0 -brez investicije.....	25
4.2. Varianta 1 - z investicijo.....	26
5. INVESTICIJA IN INVESTICIJSKI STROŠKI.....	28
5.1. Vrsta investicije.....	28
5.2. Ocena stroškov investicije.....	28
5.2.1. Ocena stroškov investicije po stalnih cenah.....	29
5.2.2. Ocena stroškov investicije po tekočih cenah.....	30
5.2.3. Upravičeni in neupravičeni stroški investicije.....	31
6 OPREDELITEV TEMELJNIH PRVIN INVESTICIJE.....	32
6.1. Idejne rešitve.....	32
6.2. Obseg investicije.....	32
6.3. Zaposlitev delovne sile za izvajanje aktivnosti znotraj podukrepa 4.2.....	36
6.4. Opis lokacije.....	37

6.4.1.	Vzorčna kmetija na osrednji lokaciji v Banuti.....	38
6.4.2.	Lokacija informacijsko razvojnega središča v Lendavi.....	38
6.5.	Ocena investicijskih stroškov s časovnim načrtom	39
6.5.1.	Dinamika investicijskih stroškov.....	39
6.5.2.	Terminski plan in faze izvedbe	40
6.6.	Varstvo okolja	40
6.7.	Kadrovsko organizacijska shema	40
6.8.	Viri financiranja	41
6.9.	Ocena ekonomske upravičenosti projekta.....	42
7.	UGOTOVITEV SMISELNOSTI IN MOŽNOSTI NADALJEVANJA POSTOPKOV	44

Investitor (prijavitelj):	POMURSKA MADŽARSKA SAMOUPRAVNA NARODNA SKUPNOST (PMSNS Lendava) / MURAVIDÉKI MAGYAR ÖNKORMÁNYZATI NEMZETI KÖZÖSSÉG (MMONK Lendva) Glavna ulica 124 9220 Lendava
Odgovorna oseba (prijavitelj): <i>(Žig in podpis)</i>	Ferenc Horvath, predsednik
Naloga:	DOKUMENT IDENTIFIKACIJE INVESTICIJSKEGA PROJEKTA (DIIP)
Soinvestitor:	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Naslov projekta:	SPODBUJANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN KMETIJSKIH PROIZVODOV IZ PROGRAMSKEGA OBMOČJA V OKVIRU »VZORČNE KMETIJE«
Skrbnik investicijskega projekta (strokovni sodelavec, odgovoren za pripravo in nadzor nad pripravo investicijske, projektne, tehnične in druge dokumentacije):	Zsuzsanna Bači, podpredsednica PMSNS
Predviden upravljavec investicijskega projekta:	POMURSKA MADŽARSKA SAMOUPRAVNA NARODNA SKUPNOST (PMSNS)
Dokument DIP izdelal:	PMSNS Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota (finančni del)
Kraj in datum izdelave:	Lendava, januar 2022

Na podlagi 20. člena Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (UL RS 60/2006, in 54/2010), sprejemamo

SKLEP

Potrdi se Dokument identifikacije Investicijskega projekta za celotno operacijo SPODBUJANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN KMETIJSKIH PROIZVODOV IZ PROGRAMSKEGA OBMOČJA V OKVIRU »VZORČNE KMETIJE«, za katero se dodelijo sredstva iz naslova Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024, Podukrep 4.2.

Datum: januar 2022

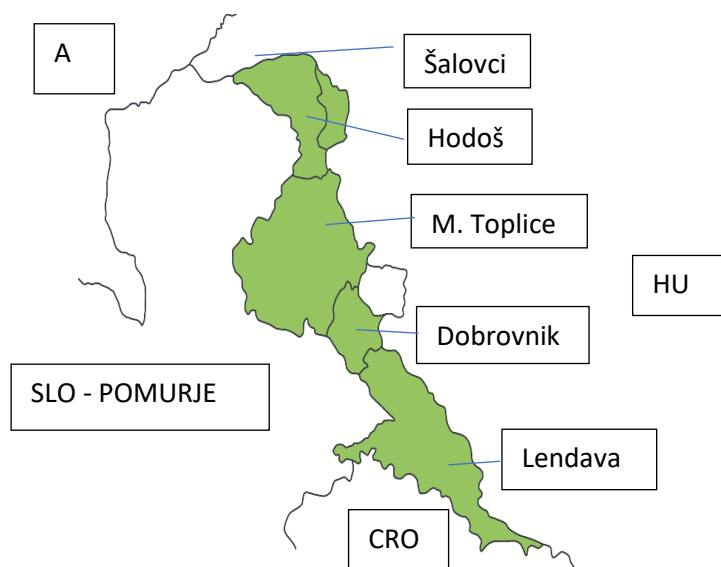
1. UVODNA POJASNILA

1.1. Uvodna pojasnila s prikazom problematike in namere

Programsko območje je narodnostno mešano območje v Pomurju, kjer živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti in na katerem veljajo predpisi s področja uresničevanja narodnostnih pravic v Republiki Sloveniji (dvojezičnost v vsakdanjem življenju, vzgoji in izobraževanju, upravnih postopkih...). Izvajanje programa se nanaša na občine s statusom dvojezičnosti in naselja znotraj teh občin, ki so opredeljena, kot narodnostno mešana:

- Občina Dobrovnik: Dobrovnik/-Dobronak in Žitkovci/-Zsitkóc,
- Občina Hodoš: Hodoš/-Hodos in Krplivnik/-Kapornak,
- Občina Moravske Toplice: Čikečka vas/-Csekefa, Motvarjevci/-Szentlászló, Pordašinci/- Kisfalu, Prosenjakovci/-Pártosfalva, Središče/-Szerdahely,
- Občina Lendava: Banuta/-Bánuta, Čentiba/-Csente, Dolga vas/-Hosszúfalu, Dolgovaške gorice/-Hosszúfaluhegy, Dolina pri Lendavi/-Völgyifalu, Dolnji Lakoš/-Alsólakos, Gaberje/- Gyertyános, Genterovci/-Göntérháza, Gornji Lakoš/-Felsőlakos, Kamovci/-Kámaháza, Kapca/- Kapca, Kot/-Kót, Lendava/-Lendva, Lendavske gorice/-Lendavahegy, Mostje/-Hidvég, Petišovci/-Petesháza, Pince/-Pince, Pince Marof/-Pincemajor, Radmožanci/-Radamos, Trimlini/-Hármasmalom, ter
- Občina Šalovci: Domanjševci/-Domonkosfa.

Slika1: Narodnostno mešano območje v Pomurju

Vir: Razvojni program narodnostno mešanega območja v Pomurju

Na obravnavanem območju so občine Hodoš, Šalovci, Moravske Toplice, Dobrovnik in Lendava. V posameznih občinah delujejo občinske samoupravne narodne skupnosti, PMSNS pa je njihova krovna organizacija. Na podlagi popisa prebivalstva iz leta 2002 je 80 % pripadnikov madžarske narodnosti v Sloveniji živelo na tem območju.

Tabela 1: Statistični podatki za programsko območje

Občina	Površina v km ²	Št. prebiv.	Poseljenost št./km ²	Prirast (naravni+p riselitveni)	% zaposlenih med aktiv. preb.	št. brezposel. (maj 2021)
Lendava- Lendva	123	10.410	86	+5 %	59 %	605
Moravske Toplice	145	5.810	40	-2,6 %	60 %	226
Dobrovnik- Dobronak	31	1.290	42	-5,4 %	54 %	70
Šalovci	58	1.400	24	-12,9 %	52 %	40
Hodoš- Hodos	18	360	20	-22,3 %	38 %	16
Skupaj:	375	19.270	51			957

Vir: Razvojni program programskega območja

Na programskem območju so izraziti demografski problemi in razmeroma visoka stopnja brezposelnosti. Madžarska narodna skupnost je močno vezana na kmetijske dejavnosti in tradicionalen način kmetovanja.

Zaradi kmetijstva, ki je bilo v preteklosti glavna in prevladujoča gospodarska dejavnost, je Pomurje imelo in še vedno ima pretežno agrarni značaj. Z njim se preživlja razmeroma velik delež ruralnega prebivalstva, ki hkrati s kmetijsko pridelavo in zagotavljanjem visoke ravni obdelanosti kmetijskih zemljišč, opravlja tudi pomembno nalogo ohranjanja kulturne krajine, naravne dediščine in razmeroma goste poseljenosti podeželskih območij regije. Kljub ugodnim naravnim danostim pa število kmetijskih gospodarstev na tem območju v zadnjih letih vse bolj upada. Kmetijstvo na tem območju se srečuje s problematiko staranja prebivalstva, izseljevanja mladih, majhnostjo in razdrobljenostjo kmetij ter neorganiziranostjo pridelovalcev. Kmetijskih dejavnosti z višjo stopnjo predelave in višjo dodano vrednostjo je sorazmerno malo, kar ogroža obstoj manjših kmetijskih gospodarstev. Povečanje učinkovitosti kmetijskih gospodarstev, prenos dobrih praks, povezovanje pridelovalcev in večja motivacija mladih, so ključnega pomena za pozitivne spremembe.

Z namenom kvalitetnega sobivanja, sožitja in vzajemnega delovanja večinskega naroda in avtohtone madžarske narodne manjšine, je pomembna skrb za zagotovitev ustrezne gospodarske osnove tega območja. Za narodnostno skupnost je pomembno ohranjanje kmetijskih dejavnosti, ustvarjanje pogojev za vključevanje mladih, večja uspešnost pridelovalcev, možnosti zaposlovanja v povezavi s turizmom ter ohranjanje poseljenosti narodnostno mešanega območja. Ob večji gospodarski učinkovitosti je pomembno tudi ohranjanje kulturne krajine s tradicionalnimi kmetijskimi dejavnostmi, razvoj podeželja, večja samooskrba s hrano in nasploh pospeševanje razvoja kmetijstva. Pomembno je, da se ta vez

ohrani, način kmetovanja pa posodobi, da bi krepil gospodarsko osnovo in prispeval k ohranitvi poseljenosti tega območja.

Program spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021- 2024 vsebuje podukrepa 4.1 in 4.2, ki sta namenjena vzpostavitvi infrastrukture za podporo razvoju kmetijstva in hrane na narodnostno mešanem območju v Pomurju. Institucionalna podpora bo organizirana kot »vzorčna kmetija« za prenos specialnih znanj, izkušenj in tehnologij. S celotnim programom in aktivnostmi v okviru vzorčne kmetije bo spodbujano povezovanje pridelovalcev za doseganje njihove večje učinkovitosti, konkurenčnosti, povečanju obsega dejavnosti, kakovosti ponudbe ter ozaveščanju javnosti glede pomena kakovostne prehrane, pridelave in predelave hrane ter pomembnosti kmetijstva za razvoj podeželja.

V okviru tega dokumenta identifikacije investicijskega programa bomo obravnavali investicijo, ki se nanaša na podukrep 4.2, ki vsebinsko dopolnjuje investicijo v ustanovitev »vzorčne kmetije« iz podukrepa 4.1. Ker imamo za vzpostavitev »vzorčne kmetije« dva vira financiranja pripravljamo dve ločeni dokumentaciji. V okviru tega dokumenta obravnavamo aktivnosti podukrepa 4.2.

Pravna podlaga za pripravo in izvedbo investicije je v: Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS št.20/11, 57/12 in 46/16), Zakon o samoupravnih narodnih skupnostih (Uradni list RS, št. 65/94 in 71/17 – ZFO-1C), ter v Programu spodbujanja gospodarske osnove Madžarske narodne skupnosti 2021-2024 (Vlada RS, sklep št. 09502-1/2020/6, z dne 29. 9. 2021).

1.2. Predstavitev investitorja, izdelovalca in upravljavca

1.2.1. Naročnik in vodja investicije

Investitor projekta je **Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (v nadaljevanju: PMSNS)**. Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost (v nadaljevanju: PMSNS) je osrednja organizacija avtohtone madžarske narodne skupnosti v Prekmurju, ki opravlja samoupravne, interesne in druge politične dejavnosti ter naloge. Ustanovljena je bila leta 1975 na podlagi 64. člena Ustave Republike Slovenije in 9. člena Zakona o samoupravnih narodnih skupnostih.

Pristojnosti PMSNS se nanašajo predvsem na univerzalne naloge pomurskega madžarskega, regionalnega in državnega značaja, ki so nad ravni občinskih madžarskih samoupravnih narodnih skupnosti. Posebne naloge predstavlja razvijanje neposrednega sodelovanja med državnimi institucijami Republike Slovenije in Madžarske, negovanje stikov z zamejskimi madžarskimi organizacijami in drugimi mednarodnimi ustanovami ter organizacijami za varstvo manjšin. PMSNS je sogovornik državnih organov pri uresničevanju pravic pripadnikov madžarske narodnosti.

Najpomembnejša naloga PMSNS je ohranitev in razvijanje pomurske madžarske skupnosti, njene materinščine, nacionalne zavesti, stvarne in duhovne dediščine ter uveljavljanje njenih nacionalnih interesov, njena naloga pa je tudi pospeševanje uresničevanja pravic, ki jih zagotavljajo ustava in zakoni.

Investitor: **Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost**

Naziv:	Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost
Naslov:	Glavna ulica/Fő utca 124, 9220 Lendava/Lendva
Matična številka:	5782384000
Davčna številka:	79384820
Telefon:	+386 2-575 -14 -49
E-mail:	pmsns@muravidek.si
Internetna stran:	www.
Odgovorna oseba:	Horvath Ferenc, predsednik
Odgovorna oseba za vodenje investicije:	Bači Zsuzsanna

Lendava, dne _____

Podpis: _____

1.2.2. Izdelovalec dokumentacije

Izdelovalec dokumentacije je pripravil KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota.

Izdelovalec dokumentacije: **KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota**

Naziv:	KMETIJSKO GOZDARSKA ZBORNICA SLOVENIJE – ZAVOD MURSKA SOBOTA
Naslov:	Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota
Matična številka:	5129940000
Davčna številka:	69697205
Telefon:	02 539 14 10
E-mail:	tajnistvo@kgzs-ms.si
Internetna stran:	www.kgzs-ms.si
Odgovorna oseba:	Dr. Stanislav Kapun

Lendava, dne _____

Podpis: _____

1.2.3. Upravljavec

PMSNS je posredna uporabnica proračuna. Sredstva za njeno delovanje se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije (Urad za narodnosti) in Madžarske (Urad predsednika Vlade). Ostala sredstva, potrebna za delovanje skupnosti, se zagotavljajo preko razpisov. PMSNS bo koristnik in upravljavec »vzorčne kmetije« v sodelovanju z interesnim združenjem pridelovalcev (Kmetijsko in promocijsko zadrugo), katere ustanovitev je eden od ciljev projekta.

Strokovne službe PMSNS delujejo, kot enovita organizacijska struktura. Zaposlenih je 15 oseb s pretežno univerzitetno izobrazbo (družboslovci, pravniki in podporno tehnično osebje).

Upravljavec: **PMSNS**

Naziv:	Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost
Naslov:	Glavna ulica/Fő utca 124, 9220 Lendava/Lendva
Matična številka:	5782384000
Davčna številka:	79384820
Telefon:	+386 2-575 -14 -49
E-mail:	pmsns@muravidek.si
Internetna stran:	
Odgovorna oseba:	Bači Zsuzsanna

Lendava, dne _____

Podpis: _____

2. ANALIZA STANJA IN RAZLOGI ZA INVESTICIJSKO NAMERO

2.1. Prikaz obstoječega stanja

Pregled kmetijstva na območju na katerem živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti smo obravnavali na osnovi podatkov občin v katerih le-ti živijo. Te občine so Dobrovnik, Hodoš, Lendava, Moravske Toplice in Šalovci. Analizirano območje je širše kot živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti vendar, z bolj podrobnimi podatki ne razpolagamo. Že s pridobivanjem podatkov o kmetijski proizvodnji na posamezno občino imamo omejitve. Podatki o kmetijski proizvodnji, ki je analizirana tudi na nivoju občin je zajet v popisu kmetijskih gospodarstev. V Sloveniji se popisi kmetijskih gospodarstev izvajajo vsakih 10 let. Zadnji popis kmetijskih gospodarstev smo imeli v letu 2020, vendar je trenutno objavljenih le nekaj začasnih podatkov iz popisa. Ni pa še objavljenih nobenih podatkov na nivoju občin. Tako smo obravnavali kmetijsko proizvodnjo v analiziranih občinah (v nadaljevanju: občinah) na osnovi popisov kmetijskih gospodarstev v letih 2000 in 2010.

Dodatno analizo kmetijstva na območju na katerem živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti smo naredili še na osnovi vloženih zbirnih vlog za kmetijska gospodarstva na ARSKTRP, ki je osnova za pridobivanje subvencij za kmetijsko proizvodnjo. Ti podatki obravnavajo večji del kmetijskih gospodarstev, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo. Lahko rečemo, da je v teh podatkih zajeto večji del aktivnih kmetij. Podatke smo analizirali za izbrane občine in celotno Pomurje. Obdelali smo podatke vloženih zbirnih vlog za leto 2020.

Pri pregledu podatkov za posamezno občino moramo biti pozorni, da so podatki analizirani in prikazani glede na bivališče nosilca kmetijskega gospodarstva (KMG) in zaradi tega lahko prihaja do določenih odstopanj od dejanskega stanja, če ima nosilec KMG kmetijsko gospodarstvo v drugi občini (primer: Nosilec iz Murske Sobote ima vinograd v občini Moravske Toplice).

2.1.1. Obseg zemljišč v uporabi

Območje petih občin v katerih živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti se nahaja na površini 373 km², kar znaša 28 % celotnega območja Pomurja. Med občinami je največja občina Moravske Toplice (145 km²), sledi občina Lendava (121 km²), občina Šalovci (58 km²), občina Dobrovnik (31 km²) in občina Hodoš (18 km²). Okrog polovico teh površina so zemljišča v uporabi. V tabeli 1 so prikazani podatki o vrstah zemljišč v uporabi, ki so bili evidentirani v okviru popisa kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010 po občinah in skupno za Pomurje.

Med analiziranimi občinami vidimo, da sta občini Lendava in Dobrovnik tipični ravninski občini z velikim deležem kmetijskih zemljišč v uporabi in malim deležem gozda. Na drugi strani pa so občine Moravske toplice, Hodoš in Šalovci, ki so bolj gričevnate in imajo tudi večji delež gozda v strukturi zemljišč. Struktura zemljišč za pet občin skupaj pa je podobna kot za celotno Pomurje. V tabeli 2 so prikazani podatki o vrstah zemljišč v uporabi, ki so bili evidentirani v okviru popisa kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010 po občinah in skupno za Pomurje.

Tabela 2: Obseg zemljišč v uporabi po občinah in skupaj za Pomurje (v ha).

	DOBROVNIK	HODOŠ	LENDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Popis kmetijstva 2000								
1. Vsa zemljišča v uporabi	715	812	5.844	9.376	3.631	20.378	85.460	23,85
1.1. Kmetijska zemljišča	663	510	5.631	7.278	2.229	16.311	67.638	24,12
1.1.1. Kmetijska zemljišča v uporabi	651	476	5.551	7.078	2.087	15.843	66.236	23,92
1.1.2. Zemljišča v zaraščanju in neobdelana kmetijska zemljišča	12	34	80	200	142	468	1.402	33,38
1.2. Druga zemljišča	53	302	213	2.098	1.402	4.068	17.822	22,83
1.2.1. Gozd	35	289	134	1.974	1.363	3.795	16.202	23,42
1.2.2. Nerodovitna zemljišča	18	13	79	124	39	273	1.620	16,85
Popis kmetijstva 2010								
1. Vsa zemljišča v uporabi	597	729	5.865	7.454	3.285	17.930	80.557	22,26
1.1. Kmetijska zemljišča	547	496	5.669	5.724	2.129	14.565	64.772	22,49
1.1.1. Kmetijska zemljišča v uporabi	545	487	5.644	5.577	2.025	14.278	64.076	22,28
1.1.2. Zemljišča v zaraščanju in neobdelana kmetijska zemljišča	2	9	25	147	104	287	696	41,24
1.2. Druga zemljišča	50	234	196	1.729	1.157	3.366	15.785	21,32
1.2.1. Gozd	30	228	101	1.611	1.117	3.087	14.048	21,97
1.2.2. Nerodovitna zemljišča	20	6	95	118	40	279	1.737	16,06

Vir: SURS, Popis kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010

Iz podatkov je razvidno, da je na narodnostno mešanem območju visok delež zemljišč v zaraščanju in neobdelanih zemljišč.

V tabeli 3 so prikazane osnovne značilnosti kmetijske proizvodnje v posameznih analiziranih občinah in skupaj za Pomurje po popisih kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010.

Tabela 3: Število KMG, skupni PDM, kmetijska zemljišča v uporabi in število GVŽ po občinah in skupaj za Pomurje iz popisov kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010.

	DOBROVNIK	HODOŠ	LENDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Popis kmetijstva 2000								
Število KMG	163	63	758	951	365	2.300	11.810	19,48
Skupne polnovredne delovne moči PDM	164	88	660	1.185	534	2.631	14.249	18,46
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	651	476	5.551	7.078	2.087	15.843	66.236	23,92
Število glav velike živine (GVŽ)	263	375	1.133	4.132	1.346	7.249	59.843	12,11
Popis kmetijstva 2010								
Število KMG	107	43	496	735	306	1.687	8.890	18,98
Skupne polnovredne delovne moči PDM	96	35	355	716	247	1.449	8.186	17,70
Kmetijska zemljišča v uporabi (ha)	545	487	5.644	5.577	2.025	14.278	64.076	22,28
Število glav velike živine (GVŽ)	160	297	693	3.312	824	5.286	43.933	12,03

Vir: SURS, Popis kmetijskih gospodarstev v letu 2000 in 2010

V primerjavi podatkov med dvema popisoma (2000 in 2010) ugotavljamo, da se je v vseh prikazanih lastnostih obseg zmanjšal po posameznih občinah in tudi za celotno Pomurje. Največje zmanjšanje je vidno pri polnovrednih delovnih močeh (PDM) na kmetijo, kjer je to zmanjšanje od 40 do 60%. Zelo močno je tudi zmanjšanje živinorejske proizvodnje v obliki glav velike živine (GVŽ), ki se je zmanjšalo za 20 do 40 %. Pomembno se je zmanjšalo tudi število kmetijskih gospodarstev, ki se je zmanjšalo za 25 do 35 % odvisno od občine. Tak trend zmanjševanja števila kmetij se nadaljuje tudi naprej. Najmanj se je zmanjšal obseg kmetijskih zemljišč v uporabi, ki se je zmanjšal v povprečju petih občinah in v celotnem Pomurju za 10 %. V občinah Lendava in Hodoš je zaznati rahlo povečanje.

Iz primerjave skupnih podatkov analiziranega območja petih občin in podatki za celotno Pomurje ugotavljamo, da imajo občine skupaj okrog 22 % kmetijskih zemljišč v uporabi, 19 % kmetijskih gospodarstev, 18 % PDM in le 12 % obsega živali v GVŽ. Iz tega izhaja, da je v analiziranih občinah slabše zastopana živinorejska proizvodnja v primerjavi s celotno živinorejsko proizvodnjo v Pomurju.

2.1.2. Struktura kmetijskih gospodarstev

Število kmetijskih gospodarstev ima stalen trend padanja. V letu 2020 je bilo aktivnih kmetij v analiziranih občinah 1.124 kar predstavlja nekaj manj kot 18 % pomurskih kmetij. Največ aktivnih kmetijskih gospodarstev je v občini Moravske Toplice, sledi občina Lendava, Šalovci, Dobrovnik in Hodoš. V občini Hodoš je samo še 35 aktivnih kmetov.

Skupna površina kmetijskih površin v uporabi je skupaj v petih občinah 14.290 ha, kar predstavlja 22,47 % pomurskih površin. Največji obseg skupnih površin je v občini Lendava 5.929 ha, kar ni direktno primerljivo s popisom kmetijstva v letih 2000 in 2010 iz katerih je

bilo razvodno, da ima največ kmetijskih površin v uporabi občina Moravske Toplice. V občini Moravske Toplice kmetije obdelujejo 5.585 ha. Tako spremembo lahko razlagamo s tem, da imajo nekatere kmetije sedež v občini Lendava in še dodatno obdelujejo kmetijske površine v drugih občinah. V občini Šalovci kmetijska gospodarstva obdelujejo 1.756 ha, v občini Dobrovnik in Hodoš pa okrog 500 ha.

Povprečna velikost kmetijskih gospodarstev zelo niha med občinami. Največ zemlje obdelujejo kmetijska gospodarstva v občini Lendava 18,7 ha, sledi občina Hodoš s 13,79 ha, občina Moravske Toplice s 12,06 ha, občina Šalovci s 7,6 ha in občina Dobrovnik s 6,89 ha.

Število GERK-ov na kmetijo in povprečna velikost GERK-a na kmetijah kaže na razdrobljenost parcel katere obdelujejo kmetije. Povprečna velikost GERK-a oz. obdelovalne parcele je v Pomurju in tudi povprečje petih občin 0,7 ha. Največjo velikost GERK-ov ima občina Lendava 1 ha, občina Hodoš ima 0,7 ha, občina Moravske Toplice 0,6 ha, občina Šalovci in občina Dobrovnik pa imata najmanjšo velikost okrog 0,5 ha.

Podatek za občino Lendava, pri povprečni velikosti gospodarstva in pri povprečni velikosti parcel ne odraža dejanskega stanja, ker je v izračun vključeno podjetje, ki obdeluje več kot 2.000 ha kmetijskih površin in ima dosti večje obdelovalne parcele kot ostala kmetijska gospodarstva. Če v izračunu povprečnih vrednosti izločimo to kmetijsko gospodarstvo dobimo popolnoma druge povprečne vrednosti. Potem je povprečna velikost kmetijskega gospodarstva v občini Lendava 11 ha in povprečna velikost parcel 0,6 ha.

Tabela 4: Velikostna struktura KMG po občinah in primerjava s Pomurjem

	DOBROVNIK	HODOŠ	LENDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Število KMG	78	35	317	463	231	1.124	6.292	17,86
Skupna površina KMG (ha)	537	483	5.929	5.585	1.756	14.290	63.584	22,47
Število GERK-ov	1.104	683	5.877	9.285	3.409	20.358	90.263	22,55
Povprečna velikost KMG (ha)	6,89	13,79	18,70	12,06	7,60	12,71	10,11	
Povprečno število GERK-ov na KMG	14,15	19,51	18,54	20,05	14,76	18,11	14,35	
Povprečna velikost GERK-a (ha)	0,49	0,71	1,01	0,60	0,52	0,70	0,70	

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

2.1.3. Vključenost kmetijskih gospodarstev v ukrepe Programa razvoja podeželja

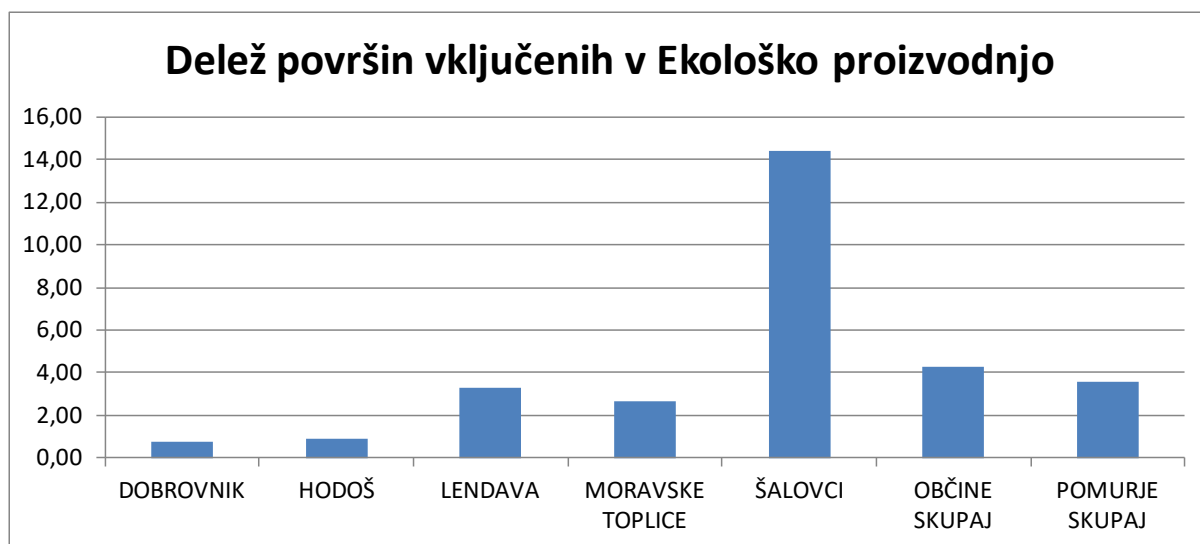
V tabeli 5 in na sliki 2 prikazujemo v kakem obsegu so vključene kmetije v nekatere ukrepe kmetijske politike v okviru Programa razvoja podeželja. V ekološko proizvodnjo je vključenih 45 kmetij v analiziranih občinah in obdelujejo 606 ha kmetijskih površin pod pogoji ekološke proizvodnje. V teh občinah je 25 % vseh ekoloških kmetij v Pomurju. Podoben delež je tudi pri kmetijskih površinah vključenih v ekološko proizvodnjo. Daleč največji delež kmetijskih površin je vključenih v ekološko proizvodnjo v občini Šalovci. Zelo mali delež površin pa je vključenih v občini Dobrovnik in Hodoš.

Tabela 5: Vključenost KMG v ekološko proizvodnjo, ukrepe KOPOP, območja OMD in vključenost v plačila za mlade kmete po občinah in skupno za Pomurje

	DOBROVNIK	HODOŠ	LENDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Število KMG v EK*	2	1	15	16	11	45	180	25,00
Skupna površina v EK (ha)	4,0	4,3	196,3	149,6	252,4	606,5	2.284	26,56
Število KMG v KOPOP**	11	7	75	135	44	272,0	1.716	15,85
Skupna površina v KOPOP (ha)	244	224	4.156	3.342	620	8.586	38.378	22,37
Število KMG v OMD	0	37	2	317	251	607	3.169	19,15
Skupna površina v OMD (ha)	0	487	5	2.757	1.864	5.112	22.944	22,28
Plačilo za mlade kmete (število KMG)	6	0	28	25	3	62	331	18,73
*dodani še KMG, ki imajo samo EK čebele								
**dodani še KMG, ki imajo samo PAS ali mejice, brez drugih površin v KOPOP								

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

Slika 2: Delež površin vključenih v ekološko proizvodnjo po občinah in skupno za Pomurje.

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

V analiziranih občinah je v ukrepe KOPOP vključenih 272 kmetij, kar znaša 16 % pomurskih kmetij in 8.586 ha kmetijskih površin, kar znaša 22 % pomurskih kmetijskih površin. V območja z omejenimi dejavniki so vključena kmetijska gospodarstva, ki so locirana na teh območjih. Tako imajo občine, ki so locirane na gričevnatih območjih kmetije vključene v OMD območja, občine ki se nahajajo v ravninskem delu pa kmetije niso vključene v OMD območja. V tabeli so tudi prikazani podatki o številu kmetij, ki uveljavljajo višjo subvencijo zaradi statusa mladega kmeta.

2.1.4. Raba kmetijskih zemljišč

V tabeli 6 in sliki 2 je prikazana raba kmetijskih zemljišč v petih občinah in skupno za Pomurje. Na območju petih občin je glavna njivska raba zemljišč v obsegu 12.256 ha, kar znaša 23 % pomurskih njivskih površin. Po velikosti sledijo trajni travniki v obsegu 1.685 ha, kar znaša 22% pomurskih trajnih travnikov. Sledeča skupina so sadovnjaki (intenzivni in ekstenzivni), ki se nahajajo na 165 ha in vinogradi na 142 ha. Vinogradi predstavljajo v pomurski proizvodnji le 11 %.

Med občinami ima Lendava največji delež njivskih površin, najmanjši pa občina Šalovci. Obratno pa je potem največji delež travnikov v občini Šalovci. Največji delež vinogradov je v občini Dobrovnik, intenzivnih sadovnjakov pa v občini Moravske Toplice.

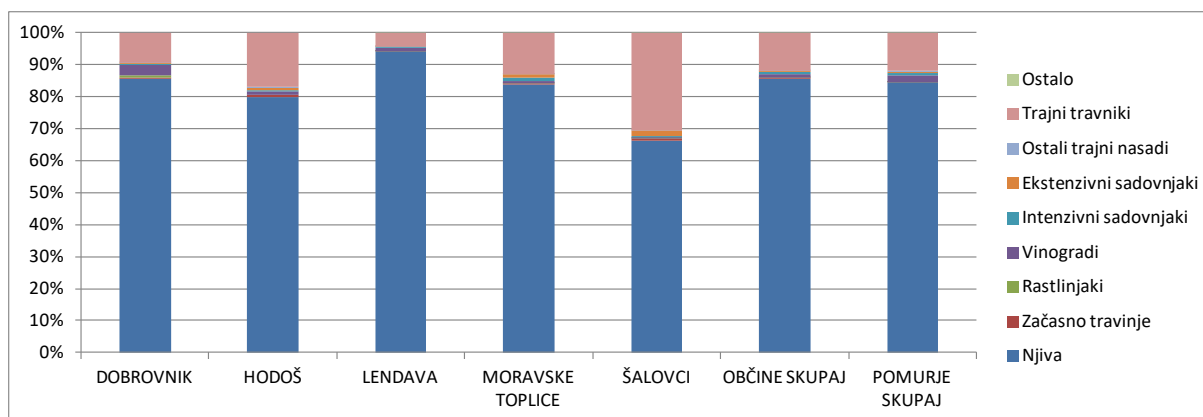
Tabela 6: Raba kmetijskih zemljišč po občinah in skupno za Pomurje (v ha)

Vrsta rabe	DOBROVNIK	HODOŠ	LENDAVA	MORAVSKE TOPLICE	ŠALOVCI	OBČINE SKUPAJ	POMURJE SKUPAJ	Delež občin v Pomurju
Njiva	453,70	391,07	5.454,60	4.722,03	1.235,27	12.256,67	53.507,03	22,91
Začasno travinje	2,22	3,63	12,58	11,33	13,83	43,59	193,66	22,51
Rastlinjaki	4,08	0,00	0,20	0,41	0,18	4,87	14,55	33,47
Vinogradi	15,68	5,44	65,58	48,93	6,09	141,72	1.323,06	10,71
Intenzivni sadovnjaki	2,81	1,55	10,22	57,60	10,74	82,92	339,41	24,43
Ekstenzivni sadovnjaki	0,87	3,55	3,10	46,45	28,56	82,53	397,23	20,78
Ostali trajni nasadi	0,15	0,72	0,13	4,03	2,27	7,30	44,71	16,33
Trajni travniki	50,81	83,66	244,33	736,67	569,80	1.685,27	7.633,71	22,08
Ostalo	0,00	0,00	14,58	1,70	1,44	17,72	52,42	33,80
Skupna površina	530,32	489,62	5.805,32	5.629,15	1.868,18	14.322,59	63.505,78	22,55

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

V analiziranih občinah je med trajnimi nasadi najbolj zastopana vinska trta, ki jo imajo zasajeno na 455 kmetijskih gospodarstvih v skupnem obsegu 142 ha. V primerjavi s celotnim Pomurjem ja v analiziranih občinah 30 % vinogradniških kmetij, po skupni površini pa le 11 % vinogradov. To pomeni da je na tem območju zelo razdrobljena vinogradniška proizvodnja. Povprečna velikost vinograda na kmetijo je 0,31 ha. Ob tem pa moramo razumeti, da so tu prikazane samo kmetije, ki oddajajo zbirno vlogo. Pri vinogradih pa je posebnost, da niso vsi vinogradi zajeti v tem podatku. Dejanska velikostna struktura vinogradov je še slabša. Največ vinogradov je v občini Lendava, sledijo Moravske Toplice, Dobrovnik, Šalovci in Hodoš. Najslabša velikostna struktura vinogradov je v Šalovcih 0,20 ha na kmetijo in Moravskih toplicah 0,25 ha na kmetijo.

Slika 3: Struktura rabe kmetijskih zemljišč po občinah in skupno za Pomurje

Vir: ARSKTRP, Podatki iz zbirnih vlog za leto 2020

Iz podatkov o poljščinah je razvidno, da v njivskem kolobarju prevladujeta pšenica in koruza, ki v kolobarju zavzemata od 23 do 34 % odvisno od občine. Po obsegu sledijo v kolobarju še ječmen od 6 do 14 %, tritikala od 3 do 14 % in oljna ogrščica od 0 do 10 %. Oljne buče in oves sta zastopana od 1 do 5 %, ostale poljščine pa so zastopane v manjšem obsegu.

2.1.5. Povzetek stanja

Značilnosti Pomurja v Slovenskem prostoru se odražajo tudi v območju, v katerem živijo prebivalci Madžarske narodne skupnosti. Območje bivanja Madžarske narodne skupnosti se nahaja ob državni meji z Madžarsko, ki ima geografske značilnosti ravninskega sveta in tudi gričevnatega sveta. Občini Lendava in Dobrovnik sta tipični ravninski občini z velikim deležem kmetijskih zemljišč v uporabi in malim deležem gozda. Na drugi strani pa so občine Moravske toplice, Hodoš in Šalovci, ki so bolj gričevnate in imajo tudi večji delež gozda v strukturi zemljišč. Struktura zemljišč za vse občine skupaj pa je podobna, kot za celotno Pomurje.

Število kmetijskih gospodarstev ima stalen trend padanja. V letu 2020 je bilo aktivnih kmetij v analiziranih občinah 1.124, kar predstavlja nekaj manj kot 18 % pomurskih kmetij. Skupna površina kmetijskih površin v uporabi je v analiziranih občinah 14.290 ha, kar predstavlja 22,47 % pomurskih kmetijskih površin v uporabi. Povprečna velikost kmetijskih gospodarstev je različna med občinami, kot celota pa je podobna kot za celotno Pomurje, kjer se giblje okrog 10 ha. Podobno je tudi pri povprečni velikosti GERK-ov, ki se gibljejo povprečno v občinah in za celotno Pomurje okrog 0,7 ha.

Na območju analiziranih občin je 12.256 ha njiv, 1.685 ha trajnih travnikov, 165 ha sadovnjakov in 142 ha vinogradov. Njiv, trajnih travnikov in sadovnjakov je v analiziranih občinah okrog 23 % pomurskih površin, vinogradi pa predstavljajo v pomurski proizvodnji le 11 %. Velikostna struktura vinogradov je slaba. Po zbirnih vlogah je povprečna velikost vinograda 0,3 hektarja kar pomeni, da je dejansko še manjša.

V njivskem kolobarju prevladujeta pšenica in koruza, ki sta zastopani vsaka s 30 % deležem. Sledi ječmen z 10 % deležem in ostala žita s 9 % deležem. V kolobarju je še 9 % oljnic in 5 % metuljnic. Kljub razpoložljivi geotermalni energiji, je rastlinjakov vsega 4,87 hektarja. V ukrepe KOPOP je vključenih 272 kmetij (16 % pomurskih kmetij) z 8.586 ha kmetijskih površin, kar znaša 22 % pomurskih kmetijskih površin (pretežno na gričevnatem delu). V ekološko proizvodnjo je vključenih 45 kmetij, ki obdelujejo 606 ha kmetijskih površin pod pogoji ekološke proizvodnje.

Živinorejska proizvodnja je v analiziranih občinah slabo zastopana. Govedo predstavlja 14 % pomurske govedoreje. Na celotnem območju redijo 1.384 krav ostalo pa je govedo za pitanje ali pa za obnovo črede krav. Prašičerejska proizvodnja v analiziranih občinah predstavlja le 5 % pomurske proizvodnje prašičev. V celotnem območju redijo le 289 plemenskih svinj.

Kljub razvitosti turizma je relativno malo turističnih kmetij. Skromna je ponudba nočitvenih zmogljivosti na kmetijah. Delno lahko to pripišemo konkurenci v nočitvenih zmogljivostih termalnih kopališč, kar se po drugi strani lahko obravnava, kot neizkoriščen potencial. Enako velja za neizkoriščene možnosti vzpostavitve kratkih dobaviteljskih verig za javne zavode in turistične ponudnike.

Na podlagi analize lahko ugotovimo, da so kljub potencialom kmetijstva na programskem območju vidni trendi, ki upravičeno skrbijo madžarsko narodno skupnost. Skrb vzbujajoče je upadanje števila kmetijskih gospodarstev, krčenje obsega njihove dejavnosti, upadanje števila tradicionalnih družinskih kmetijskih gospodarstev, počasno prilagajanje specifikam malih kmetijskih gospodarstev, počasno vključevanje v ekološko proizvodnjo ter upadanje interesa po kmetovanju med mladimi. Na obravnavanem območju je bilo razmeroma malo projektov vezanih na izvajanje Programa razvoja podeželja 2014-2022.

2.1.6. SWOT analiza

Na podlagi analize in zastavljenih ciljev ugotavljamo in ocenjujemo sledeče:

Tabela 7: SWOT analiza

PREDNOSTI:	SLABOSTI:
* tradicija kmetovanja * zemljiški in prostorski potenciali * opremljenost KMG * znanja in izkušnje * geografska lega in čezmejni kontakti * dobra komunalna opremljenost * srednja kmetijska šola * kmetijski sejem v G. Radgoni	* dejavnosti z nizko dodano vrednostjo * majhna ekonomija obsega * šibka podjetniška iniciativa * šibko mreženje in povezovanje * dominacija velikih sistemov pri najemanju državnih kmetijskih zemljišč * nenaklonjenost povezovanju * omejene zmožnosti vlaganj v razvoj * opuščanje pridelave grozdja in vinogradništva

PRILOŽNOSTI:	NEVARNOSTI:
*spodbude EU za razvoj podeželja *podpora narodnostnemu programu *razvitost in povpraševanje turizma *vse večja osveščenost prebivalstva in naklonjenost lokalni ponudbi *povezovanje, sodelovanje in mreženje *prenos dobrih praks na programsko območje *novi programi *boljša informiranost prebivalstva	*staranje prebivalstva in izselitve mladih *neodzivnost na potrebne spremembe *pomankanje podjetniške iniciative *pomankanje motivacije, sredstev za vlaganja in sodelovanje *gospodarske posledice pandemije *monopol velikih sistemov *slaba informiranost in predstava o kmetijstvu *opuščanje ključnih vinogradniških leg

Šibka točka: Demografski problemi in velik delež intenzivnega kmetovanja

Močna točka: Povpraševanje po lokalno pridelani hrani in razvojne spodbude

2.2. Razlogi za investicijsko namero

Najpomembnejša naloga PMSNS je ohranitev in razvijanje pomurske madžarske skupnosti pri čemer je pomembna krepitev gospodarske osnove območja, ohranitev poseljenosti narodnostno mešanega območja, ohranjanje tradicionalne podeželske kulturne krajine ter krepitev kmetijskih dejavnosti in gospodarskih potencialov narodnostno mešanega območja. Kmetijske dejavnosti so pomemben potencial za sobivanje različnih generacij, krožno gospodarstvo, družinsko podjetništvo in ohranjanje tradicij pomembnih za madžarsko narodnostno skupnost v Sloveniji.

Za zaustavitev ugotovljenih negativnih trendov na področju kmetijstva na narodnostno mešanem območju v Pomurju, želi PMSNS vzpostaviti »vzorčno kmetijo«, kot spodbujevalca razvoja kmetijstva in hrane, ki bo prispeval h krepitvi gospodarske osnove, razvoju kompetenc za sodobno kmetovanje in ohranitvi poseljenosti narodnostno mešanega območja.

Delovanje »vzorčne kmetije« ima za namen nepridobitno podporo razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju, ki bo dostopna vsem državljanom Republike Slovenije in drugim obiskovalcem, z namenom predstavitve primerov dobrih praks, inovativnih pristopov kmetovanja in povezovanja, itd. Na »vzorčni kmetiji« se bodo spodbujale in organizirale razvojne, raziskovalne, izobraževalne in druge nepridobitne dejavnosti s področja kmetijske proizvodnje ter bodo namenjene spodbujanju razvoja

odpornega in konkurenčnega kmetijstva na programskem območju. Prispevale bodo tudi k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti in bodo pomembne za njihov razvoj in razvoj kmetijstva na tem območju. Namen aktivnosti v okviru »vzorčne kmetije« je spodbujanje konkurenčnega kmetijstva na programskem območju z organiziranjem tržnic, sejmov, degustacij, dogodkov in razstav v zvezi z ozaveščanjem o kmetijskih proizvodih, kakovostni prehrani, načinih pridelave in predelave, prenosu dobrih praks na področju krožnega gospodarjenja, shemah kakovosti, zmanjšanju količin odpadne hrane, kakovostnega načina prehranjevanja, itd. Namen projekta je tudi, da se vzpostavi enotna spletna platforma s celotno grafično podobo za generično informiranje o kmetijskih proizvodih iz programskega območja in o primerih dobrih praks, ki jih izvaja »vzorčna kmetija«.

Cilj je, da »vzorčna kmetija« predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva na tem območju in nudi vse potrebne informacije, znanje, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva na tem območju.

Kmetijstvo bo kot pomembna gospodarska panoga, razvojni dejavnik in socialni korektor, pripomoglo k ohranjanju poseljenosti narodnostno mešanega območja, izboljšanju ekonomskega položaja prebivalcev, prenosu dobrih praks na to območje in zagotavljanju večje samooskrbe. S programom in investicijo bomo sledili novi razvojni paradigmi EU, ki temelji na zanesljivi oskrbi s hrano, znanju, krožnem gospodarjenju in trajnostnem razvoju.

S spodbujanjem razvoja kmetijstva želimo izboljšati dohodkovni položaj kmetov, konkurenčnost kmetijskih gospodarstev in prilagajanje na podnebne spremembe. S pridelavo lokalno pridelane hrane želimo posredno vplivati tudi na zdravstven vidik, saj je zdravstveno stanje prebivalstva v Pomurju slabše od povprečja v Republiki Sloveniji. Umrljivost je večja, več je kroničnih in rakastih bolezni. Pomembno je, da se zdrav način uravnoteženega prehranjevanja z lokalnimi proizvodi promovira že v vrtcih in šolah. Takšna promocija pripomore k zavedanju in informiranju o pomenu, ki jih imajo lokalni dobavitelji hrane za razvoj podeželja, lokalno gospodarstvo in okolje. Priložnosti za razvoj kmetijstva na programskem območju so velike, saj se povpraševanje po lokalnih kmetijskih proizvodih s strani javnih zavodov in ponudnikov gostinskih storitev veča. Kmetijstvo na programskem območju se srečuje s težavami zaradi staranja prebivalstva, selitve mladih, pomanjkanja podjetniške iniciative, neorganiziranosti pridelovalcev in majhnosti kmetijskih gospodarstev. Za spodbujanja kmetijstva na programskem območju je potrebno vzpostaviti mehanizme primerov dobrih praks, ki bodo delovale poučno in spodbujevalno.

Vzorčna kmetija bo posredno in neposredno imela pozitivne učinke na: povečanje učinkovitosti kmetijskih gospodarstev, izboljšanju informiranosti glede kmetijstva in hrane, osveščenosti prebivalstva o vplivu hrane na zdravje ljudi, izboljšanju demografske slike programskega območja, povečanje motivacije za povezovanje, vzpostavljanje lokalnih dobavnih verig, spremembe v odnosu do vinogradništva, sodelovanje z javnimi zavodi in turističnimi organizacijami ter večjo iniciativnost prebivalstva na obravnavanem območju.

Vzorčna kmetija ima širok krog potencialnih obiskovalcev in koristnikov ponudbe. Pretežno bodo to posamezniki in organizacije iz programskega območja, partnerske institucije izven tega območja ter druga strokovna in zainteresirana javnost.

Tabela 8 : Potencialni koristniki in obiskovalci vzorčne kmetije

Potencialni koristniki ponudbe in obiskovalci kmetije	Število
KMG na programskem območju	1.124
KMG v KOPOP	272
KMG v EK	45
Mladi kmetje	62
Javni zavodi	10
Šolska mladina	2.500
Predšolska mladina	700
Projekti in programi	4
Potencialni tedenski obiskovalci	50

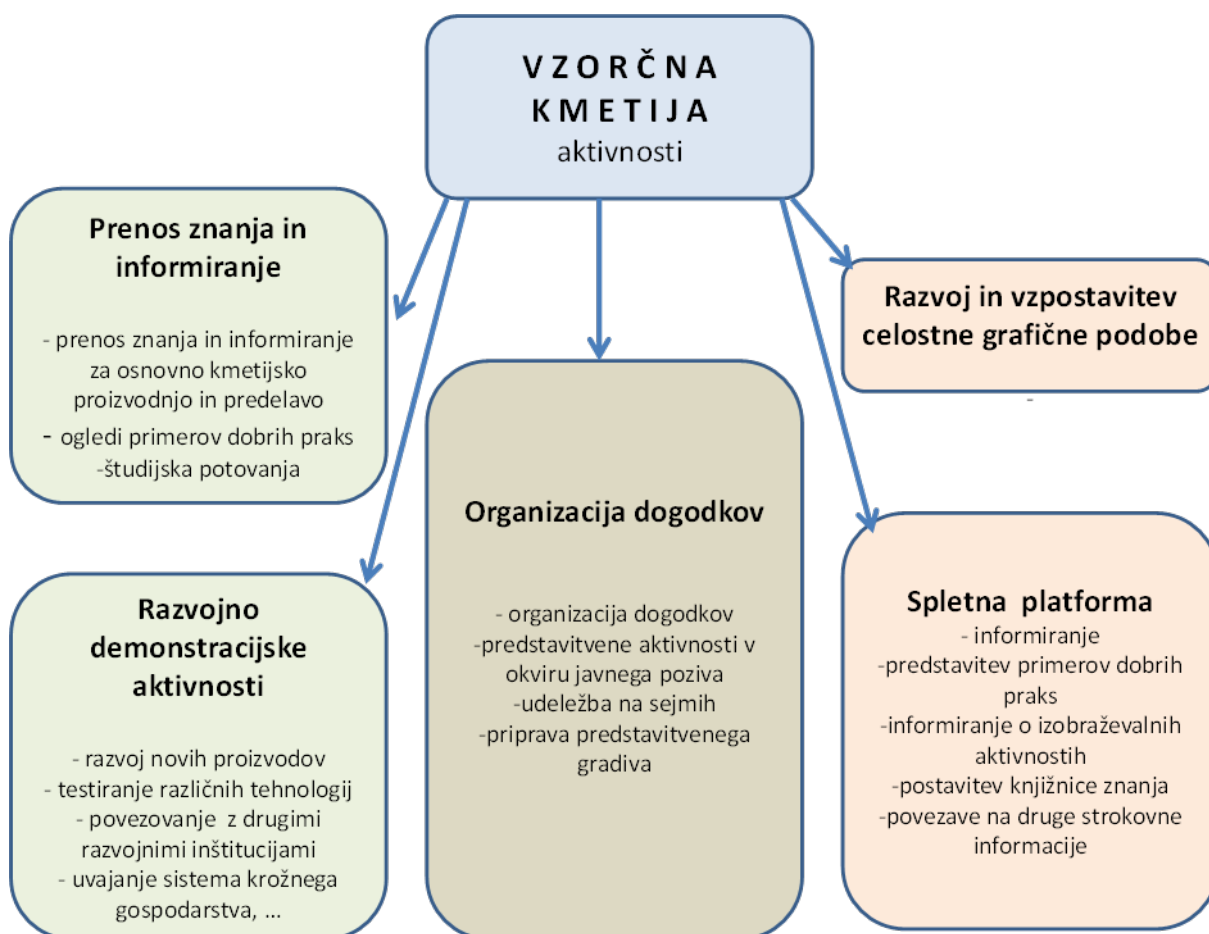
Vir: Statistični podatki, registri in evidence PMSNS

3. RAZVOJNE MOŽNOSTI IN CILJI INVESTICIJE

3.1. Razvojne možnosti in namen investicije

Delovanje »vzorčne kmetije« ima za namen nepridobitno podporo razvoju kmetijskih in živilskih dejavnosti na narodnostno mešanem območju v Pomurju, ki bo dostopna vsem državljanom Republike Slovenije in drugim obiskovalcem, z namenom predstavitve primerov dobrih praks, inovativnih pristopov kmetovanja in povezovanja, itd. Na »vzorčni kmetiji« se bodo spodbujale in organizirale razvojne, raziskovalne, izobraževalne in druge nepridobitne dejavnosti s področja kmetijske proizvodnje ter bodo namenjene spodbujanju razvoja odpornega in konkurenčnega kmetijstva na programskem območju. Prispevale bodo tudi k ohranjanju narodne identitete pripadnikov madžarske narodne skupnosti in bodo pomembne za njihov razvoj in razvoj kmetijstva na tem območju. Namen »vzorčne kmetije« je med drugim zagotoviti prenos znanja na področju pridelave, reje in predelave; povezovanje kmetijskih proizvajalcev krožnega gospodarstva in trajnostnega razvoja na narodnostno mešanem območju. Namen je, da »vzorčna kmetija« predstavlja stično točko primerov dobrih praks za področje kmetijstva na tem območju in nudi vse potrebne informacije, znanje, priporočila in druge nepridobitne storitve za spodbujanje razvoja kmetijstva na tem območju.

Slika 4 :Prikaz načrtovanih podpornih vsebin in namena »vzorčne kmetije«:

3.2. Cilji investicije

Osnovni cilj celotnega projekta, ki se financira iz naslova Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024, je **ustanovitev in delovanje »vzorčne kmetije«** kot spodbujevalca razvoja kmetijstva z namenom krepitev gospodarske osnove in ohranjanja poseljenosti narodnostno mešanega območja.

Osnovni cilj projekta je z aktivnostmi spodbujanja razvoja kmetijstva ozavestiti kmetijske proizvajalce ter širšo javnost o pomenu kmetijske proizvodnje za razvoj podeželja in območja, na katerem živi madžarska narodna skupnost in o razvojnih možnostih in priložnostih v kmetijstvu na programskem območju, na katerem živi madžarska narodna skupnost.

Nadaljnji cilji so še:

- informiranje in spodbujanje kmetijskih proizvajalcev za sodelovanje in uvajanje dobrih praks s področja kmetijstva;
- spodbujanje kmetijskih proizvajalcev k aktivni udeležbi na organiziranih dogodkih;
- spodbujanje kmetijskih proizvajalcev k aktivni predstavitvi na vzpostavljeni spletni platformi;
- vključitev kmetijskih proizvajalcev v sheme kakovosti (ekološka shema, IK, ZOP, ZTP, ZGO);
- usposobiti čim večje število kmetijskih proizvajalcev o možnostih povezovanja v skupine proizvajalcev ter načinih skupnega trženja;
- informirati čim večje število kmetijskih proizvajalcev o načinih zagotavljanja stalne ponudbe glede na povpraševanje in trende na programskem območju;
- informirati čim večje število kmetijskih proizvajalcev o načinih in pomenu shranjevanja, skladiščenja ter o drugih načinih uporabe kmetijskih proizvodov.

3.3. Usklajenost z razvojnimi strategijami in politikami

3.3.1. Državne strategije in politike

Investicijski projekt Spodbujanje razvoja kmetijstva in kmetijskih proizvodov iz programskega območja v okviru »vzorčne kmetije« je skladen s :

- a) Programom razvoja podeželja 2014-2021 (PRP), ki velja še za prehodno obdobje 2022
- b) Predlogom Skupne kmetijske politike 2023-2027 (v javni obravnavi novembra 2021)

3.3.2. Regionalne in medobčinske strategije

- a) Programom spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024 ter s spremembami in dopolnitvami tega Programa-pod ukrep 4.1. in 4.2. (Sklep Vlade RS št. 09502-1/2020/6, z dne 29.09.2021)

- b) Osnutkom strateškega dela **Regionalnega razvojnega programa regije Pomurje** za obdobje **2021–2027**, ki opredeljuje vizijo Pomurja: »**Zdravo. Pomurje 2030**«. Razvojna vizija regije je podprta s tremi strateškimi razvojnimi cilji: (1) zdravo naravno, družbeno in gospodarsko okolje, (2) zdrava hrana in vitalno podeželje in (3) zdravo staranje in povezana družba.
- c) Strategijo za manj izgub in odpadne hrane v verigi preskrbe s hrano: »Spoštujmo hrano, spoštujmo planet« Uradni list RS, št. 45/08 ZKme-01.

3.3.3. Prostorski ureditveni načrti in lokacijske informacije

- a) Občine Lendava
- b) Občine Dobrovnik
- c) Občine Šalovci
- d) Občine Moravske Toplice
- e) Občine Hodoš

4. PREDSTAVITEV VARIANT

V tem dokumentu identifikacije investicijskega projekta so obdelane naslednje variante:

- varianta 0: »brez« investicije – ohranitev obstoječega stanja
- varianta 1: »z investicijo« - ustanovitev in delovanje »vzorčne kmetije« kot spodbujevalca razvoja kmetijstva z namenom krepitev gospodarske osnove in ohranjanja poseljenosti narodnostno mešanega območja. Namen obravnavane investicije je spodbujanje odpornega in konkurenčnega kmetijstva na programskem območju z izvajanjem aktivnosti kot so organiziranje tržnic, sejmov, degustacij, razstav in drugih dogodkov z namenom promocije lokalnih pridelovalcev in predelovalcev, ozaveščanja o kmetijskih proizvodih in kakovostni prehrani ter povezovanja pridelovalcev pri trženju in shemah kakovosti. Z aktivnostmi na področju izobraževanja, prenosa dobrih praks in raziskovanja želimo ozavestiti prebivalce o pomenu lokalno pridelane hrane, kakovostno pridelane hrane, zmanjšanju izgub in količin odpadne hrane ter o pomenu kmetijstva za razvoj podeželja.

4.1. Varianta 0 -brez investicije

Predvideva sprejem odločitve, da se ustanovitev in delovanje »vzorčne kmetije« kot spodbujevalca razvoja kmetijstva z namenom krepitev gospodarske osnove in ohranjanja poseljenosti narodnostno mešanega območja ne izvede. V tem primeru bi država prihranila oziroma preusmerila (na druge vsebine ali druga območja) predvidene vire financiranja za izvedbo pod ukrepa 4.2. iz Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti v obdobju 2021-2024 **To bi imelo dolgoročne negativne posledice za socialno-ekonomski položaj madžarske narodne skupnosti in obravnavano programsko območje.** V tem primeru se ne bi dosegle s programom predvidene družbene koristi. Povečale bi se potrebe po socialnih izdatkih države in potrebe po drugih državnih intervencijah na to območje.

V primeru, da se na narodnostno mešanem območju ne pristopi k aktivnemu spodbujanju sprememb, se bodo zaznani negativni trendi nadaljevali in problemi poglobljali. Brez vzorčne kmetije in obravnavane investicije ne bo točke, ki bi povezovala manjše kmetijske pridelovalce in generirala uvajanje potrebnih novitet. Območje bo počasneje sledilo ciljem Programa razvoja podeželja 2014-2022 in ciljem Skupne kmetijske politike 2023-2027, kar pomeni, da se bo razvojni zaostanek povečeval. Nadaljevalo se bo krčenje vinogradov, opuščanje tradicionalnih vinogradniških leg in uničevanje tradicionalne kulturne krajine. Dopolnilne dejavnosti ne bodo dobile potrebnega zagona. Ostale bodo na ravni ljubiteljske dejavnosti posameznikov in brez večjih možnosti za razvoj.

Brez razvojno raziskovalne dejavnosti območje ne bo sledilo novitetam, dobrim praksam in potrebam po uvajanju programov z višjo dodano vrednostjo. Brez investicije ne bo pravega preboja na področju vzpostavljanja lokalnih dobaviteljskih verig, lokalne samooskrbe in povečanja uporabe zdrave, lokalno pridelane hrane. Mreža zunanjih enot vzorčne kmetije na

narodnostno mešanem območju ne bo razvijala tradicionalnih kmetijskih dejavnosti in skrbela za programe razvoja podeželja. Oblikovalo se bo nekaj velikih in ekonomsko uspešnih kmetijskih gospodarstev. Manjše družinske kmetije, ki imajo pomembno vlogo za kakovost življenja na narodnostno mešanem območju bodo postopoma izginjale, kar bo okrepilo negativne demografske trende.

Socialno-ekonomska osnova narodnostno mešanega območja v Pomurje se ne bo bistveno okrepila, kar bo vplivalo na gospodarski položaj madžarske narodne skupnosti v Sloveniji,

Na podlagi navedenega lahko zaključimo, da varianta »brez« investicije iz razvojnega vidika in iz vidika krepitve socialno-ekonomskega položaja avtohtone madžarske narodne skupnosti, ni sprejemljiva.

4.2. Varianta 1 - z investicijo

Predvideva ustanovitev in delovanje »vzorčne kmetije« kot spodbujevalca razvoja kmetijstva z namenom krepitve gospodarske osnove in ohranjanja poseljenosti narodnostno mešanega območja. Namen obravnavane investicije je spodbujanje odpornega in konkurenčnega kmetijstva na programskem območju z izvajanjem aktivnosti kot so organiziranje tržnic, sejmov, degustacij, razstav in drugih dogodkov z namenom promocije lokalnih pridelovalcev in predelovalcev, ozaveščanja o kmetijskih proizvodih in kakovostni prehrani ter povezovanja pridelovalcev pri trženju in shemah kakovosti. Z aktivnostmi na področju izobraževanja, prenosa dobrih praks in raziskovanja želimo ozvestiti prebivalce o pomenu lokalno pridelane hrane, kakovostno pridelane hrane, zmanjšanju izgub in količin odpadne hrane ter o pomenu kmetijstva za razvoj podeželja. Investicija se bo izvajala na centralni lokaciji v Banuti in na različnih dislociranih lokacijah, ki bodo delovale v okviru vzorčne kmetije.

Investicija bo omogočila pogoje za krepitev socialno-ekonomske osnove narodnostno mešanega območja v Pomurju ter večjo iniciativnost območja pri vključevanju v izvajanje Programa razvoja podeželja 2014-2021 (2022) ter v aktivnosti predlagane Skupne kmetijske politike 2023-2027. Aktivnejše vključevanje, motiviranost in usposobljenost za odzivanje na priložnosti, ki jih prinaša Skupna kmetijska politika, je ključnega pomena za doseganje zastavljenih ciljev madžarske narodne skupnosti na področju socialno-gospodarske krepitve programskega območja. Vzorčna kmetija je ključna podporni infrastruktura, ki bo pripomogla k temu, da se bo obravnavano območje odzivalo na priložnosti in sodelovalo pri doseganju družbeno koristnih ciljev.

Družbeno koristni učinki investicije bodo na področju:

- prenosa znanj, sodelovanja in povezovanja
- povečanja obsega ekološkega kmetovanja
- varstvo okolja povezanega s kmetijskimi dejavnostmi
- razvoja infrastrukture na podeželju in narodnostno mešanem območju
- spodbujanja generacijske pomladitve
- odzivanja na podnebne spremembe in povečanje odpornosti
- uvajanje programov za pametne in raznolike kmetijske dejavnosti

- krepitev varstva okolja in biotske raznovrstnosti
- krepitev socialno-ekonomske osnove podeželja in narodnostno mešanega območja

Zaradi pričakovanih družbenih koristi investicije, ki bodo okrepile socialno-ekonomski položaj madžarske narodne skupnosti in programskega območja ter zaradi večjih družbenih koristi v primerjavi s stroški investicije, je varianta »z investicijo« sprejemljiva varianta. V nadaljevanju jo, kot izbrano varianto, natančneje predstavljamo.

5. INVESTICIJA IN INVESTICIJSKI STROŠKI

5.1. Vrsta investicije

Pri investiciji gre za:

1. Vlaganja v prenos znanja in informiranje
2. Vlaganja v razvojno demonstracijske aktivnosti
3. Vlaganja v organizacijo dogodkov
4. Vlaganja v razvoj in vzpostavitev celostne grafične podobe
5. Vlaganja v razvoj spletne platforme
6. Zaposlitev delovne sile

Investicija bo realizirana fazno v časovnem obdobju 2021-2024.

Tabela 9: Faze investicije

A – Vlaganja v prenos znanja in informiranje
B – Vlaganja v razvojno demonstracijske dejavnosti
C – Vlaganja v organizacijo dogodkov
D – Vlaganja v razvoj in vzpostavitev celostne grafične podobe
E – Vlaganja v razvoj spletne platforme
F – Zaposlitev delovne sile

5.2. Ocena stroškov investicije

Prikazani so stroški za varianto 1 (z investicijo), ki je predmet nadaljnje obravnave v Dokumentu identifikacije investicijskega projekta (DIIP).

Ocene stroškov investicije so narejene na naslednjih predpostavkah:

- Stroške tehnološkega opremljanja so ocenile strokovne službe Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota na podlagi izkušenj in internih informacij
- Pri izračunu investicijske vrednosti po stalnih cenah so upoštevane cene iz oktobra 2021
- Vrednosti stroškov posamezne investicije, razen stroškov dela, vključujejo DDV.

5.2.1. Ocena stroškov investicije po stalnih cenah

Tabela 9: Ocena investicijskih stroškov po stalnih cenah v EUR

Št.	Postavka	2022	2023	2024	Skupaj:
1	Prenos znanja in informiranje				
	Stroški izvedbe animacijskih delavnic	16.393			16.393
	Stroški izvedbe prenosa znanja in informiranja	40.819	44.589	77.377	162.785
	Skupaj 1	57.212	44.589	77.377	179.178
	DDV 22%	12.587	9.810	17.023	39.420
	Skupaj 2 z DDV	69.799	54.399	94.400	218.598
2	Razvojno demonstracijske aktivnosti				
	Stroški izvajanja razvojno demonstracijskih aktivnosti	20.049	27.835	25.886	73.770
	Skupaj 2	20.049	27.835	25.886	73.770
	DDV 22%	4.411	6.124	5.695	16.229
	Skupaj 3 z DDV	24.460	33.959	31.581	89.999
3	Organizacija dogodkov				
	Organizacija dogodkov	57.105	57.428	170.427	284.960
	Predstavitvene aktivnosti v okviru javnih pozivov		25.984	55.984	81.968
	Udeležba na sejnih	8.198	16.393	24.589	49.180
	Priprava predstavitvenega gradiva	10.295	10.295	4.000	24.590
	Skupaj 3	75.598	110.100	255.000	440.698
	DDV 22%	16.632	24.222	56.100	96.954
	Skupaj 4 z DDV	92.230	134.322	311.100	537.652
4	Razvoj in vzpostavitev celostne grafične podobe				
	Izdelava in koncept uporabe celostne grafične podobe	16.393	16.394		32.787
	Osnovna komunikacija v medijih	8.000	8.000	8.590	24.590
	Skupaj 4	24.393	24.394	8.590	57.377
	DDV 22%	5.366	5.367	1.890	12.623
	Skupaj 5 z DDV	29.760	29.761	10.480	70.001
5	Spletna platforma				
	Postavitev platforme	16.394	16.393		32.787
	Vzdrževanje in nadgradnja		2.098	6.098	8.196
	Skupaj 5	16.394	18.491	6.098	40.983
	DDV 22%	3.607	4.068	1.342	9.017
	Skupaj 6 z DDV	20.001	22.559	7.440	50.000
6	Zaposlitev delovne sile				
	Zaposlitev delovne sile	83.750	125.000	125.000	333.750
	Skupaj 6	83.750	125.000	125.000	333.750
	DDV 22%				0
	Skupaj 8 z DDV	83.750	125.000	125.000	333.750
	Skupaj: od 1 do 6	277.396	350.409	497.951	1.125.756
	DDV	42.602	49.591	82.050	174.243
	Skupaj z DDV	320.000	400.000	580.001	1.300.000

Tabela 10: Ocena vseh stroškov projekta po stalnih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj
Vrednost investicije brez DDV (vrste investicije od 1 do 6)	277.396	350.409	497.951	1.125.756
DDV	42.602	49.591	82.050	174.243
Skupaj z DDV	320.000	400.000	580.001	1.300.000

5.2.2. Ocena stroškov investicije po tekočih cenah

Investicija se bo izvajala po letih znotraj investicijskega cikla 2022-2024, zato smo vrednost investicije preračunali tudi v tekoče cene. Za izračun vrednosti investicije v tekočih cenah smo upoštevali napovedi Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), ki v svoji jesenski napovedi gospodarskih gibanj 2021 za leto 2023 napoveduje 1,9 % povprečno inflacijo. Ker podatek o napovedani inflaciji za leto 2024 še ni objavljen, smo za izračun tekočih cen za leto 2024 uporabili enak odstotek povprečne inflacije kot je napovedana za leto 2023, torej 1,9 %.

Tabela 11: Inflacijska napoved

Leto	Inflacijska stopnja %	Kumulativa
2023	1,9	1,01900
2024	1,9	1,03936

Tabela 12 : Ocena investicijskih stroškov po tekočih cenah v EUR

Št.	Postavka	2022	2023	2024	Skupaj:
1	Prenos znanja in informiranje				
	Stroški izvedbe animacijskih delavnic	16.393	0	0	16.393
	Stroški izvedbe prenosa znanja in informiranja	40.819	45.436	80.345	166.600
	Skupaj 1	57.212	45.436	80.345	182.993
	DDV 22%	12.587	9.996	17.676	40.259
	Skupaj 2 z DDV	69.799	55.433	98.021	223.253
2	Razvojno demonstracijske aktivnosti				
	Stroški izvajanja razvojno demonstracijskih aktivnosti	20.049	28.364	26.879	75.292
	Skupaj 2	20.049	28.364	26.879	75.292
	DDV 22%	4.411	6.240	5.913	16.564
	Skupaj 3 z DDV	24.460	34.604	32.792	91.856
3	Organizacija dogodkov				
	Organizacija dogodkov	57.105	58.519	176.965	

	Predstavitvene aktivnosti v okviru javnih pozivov	0	26.478	58.132	84.609
	Udeležba na sejmih	8.198	16.704	25.532	50.435
	Priprava predstavitvenega gradiva	10.295	10.491	4.153	24.939
	Skupaj 3	75.598	112.192	264.782	452.572
	DDV 22%	16.632	24.682	58.252	99.566
	Skupaj 4 z DDV	92.230	136.874	323.034	552.138
4	Razvoj in vzpostavitev celostne grafične podobe				
	Izdelava in koncept uporabe celostne grafične podobe	16.393	16.705	0	33.098
	Osnovna komunikacija v medijih	8.000	8.152	8.920	25.072
	Skupaj 4	24.393	24.857	8.920	58.170
	DDV 22%	5.366	5.469	1.963	12.797
	Skupaj 5 z DDV	29.760	30.326	10.882	70.968
5	Spletna platforma				
	Postavitev platforme	16.394	16.704	0	33.098
	Vzdrževanje in nadgradnja	0	2.138	6.332	8.470
	Skupaj 5	16.394	18.842	6.332	41.568
	DDV 22%	3.607	4.145	1.393	9.146
	Skupaj 6 z DDV	20.001	22.988	7.725	50.714
6	Zaposlitev delovne sile				
	Zaposlitev delovne sile	83.750	127.375	129.795	340.920
	Skupaj 6	83.750	127.375	129.795	340.920
	DDV 22%	0	0	0	0
	Skupaj 8 z DDV	83.750	127.375	129.795	340.920
	Skupaj: od 1 do 6	277.396	357.067	517.052	1.151.515
	DDV	42.602	50.533	85.197	178.333
	Skupaj z DDV	320.000	407.600	602.250	1.329.849

5.2.3. Upravičeni in neupravičeni stroški investicije

Celotna investicija se bo realizirala na podlagi upravičenih stroškov v okviru podukrepa 4.2 v Programu spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti. Intenzivnost pomoči v okviru podukrepa 4.2 znaša 100 % upravičenih stroškov. Posebej ne prikazujemo upravičenih in neupravičenih stroškov, ker investicija nima predvidenih neupravičenih stroškov.

Tabela 13 : Upravičeni in neupravičeni stroški projekta (stalne cene)

	2022	2023	2024	Skupaj
Vrednost investicije brez DDV (vrste investicije od 1 do 6)	277.396	350.409	497.951	1.125.756
DDV	42.602	49.591	82.050	174.243
Skupaj z DDV	320.000	400.000	580.001	1.300.000

6 OPREDELITEV TEMELJNIH PRVIN INVESTICIJE

6.1. Idejne rešitve

Strokovne podlage

- Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS št.20/11, 57/12 in 46/16),
- Zakonu o samoupravnih narodnih skupnostih (Uradni list RS, št. 65/94 in 71/17 – ZFO-1C).
- Uredbi o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS 60/2006, 54/2021 in 27/2016)
- Program spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024, podukrep 4.2.
- Strokovne podlage s področja kmetijske stroke ter predlog izvajanja podukrepa 4.2. Programa spodbujanja gospodarske osnove narodne skupnosti v obdobju 2021-2024, je prispeval D. Jerič, 2021, v obliki kalkulacij in popisa potrebnih vlaganj.
- Strokovne podlage za pripravo investicijskega načrta v obliki urbanistično-arhitekturnih zasnov in predračunov potrebnih vlaganj v obnove, gradnje in opremljanje je pripravil arhitekt, prof. Peter Gabrielčič.
- Investicijski projekt Ustanovitve in delovanja »vzorčne kmetije« z namenom spodbujanja kmetijstva na programskem območju je skladen s Programom spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024 ter s spremembami in dopolnitvami tega Programa (podukrep 4.1. in 4.2. - Sklep Vlade RS št. 09502-1/2020/6, z dne 29.09.2021).
- Program je skladen z osnutkom strateškega dela Regionalnega razvojnega programa regije Pomurje za obdobje 2021–2027, ki opredeljuje vizijo Pomurja: »Zdravo. Pomurje 2030«. Razvojna vizija regije je podprta s tremi strateškimi razvojnimi cilji: (1) zdravo naravno, družbeno in gospodarsko okolje, (2) zdrava hrana in vitalno podeželje in (3) zdravo staranje in povezana družba.

6.2. Obseg investicije

Investicija obsega naslednje postavke:

- Vlaganje v prenos znanja in informiranje,
- Vlaganje v razvojno demonstracijske aktivnosti,
- Vlaganje v organizacijo dogodkov
- Vlaganje v razvoj in vzpostavitev celostne grafične podobe
- Vlaganje v razvoj spletne platforme
- Zaposlitev delovne sile

Posamezna investicijska vlaganja so podrobneje opisana v nadaljevanju.

Prenos znanja in informiranje

V okviru »vzorčne kmetije« se bodo izvajale različne oblike prenosa znanja in informiranja s področja osnovne kmetijske proizvodnje, predelave kmetijskih proizvodov, organiziranosti, podjetništva in trženja. Posamezni deli vzorčne kmetije in vzorčni nasadi bodo v pomoč pri izvajanju usposabljanj.

V začetku leta 2022 se bodo izvedle animacijske delavnice za kmetijska gospodarstva na območju, kjer živi madžarska narodna skupnost. Vabljenje bo potekalo po različnih komunikacijskih kanalih, tako da se bo zajelo čim več prebivalcev, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo. V okviru animacijskih delavnic se želi informirati kmetijska gospodarstva o aktivnostih v okviru delovanja »vzorčne kmetije« ter jih s tem animirati za sodelovanje v okviru delovanja vzorčne kmetije. V okviru animacijskih delavnic se bodo izvedle ankete, s katerimi želimo dobiti informacije o željah kmetij o usposabljanju, organizaciji skupne proizvodnje, sodelovanja pri skupni promociji in trženju ter želja po sodelovanju v okviru delovanja projekta »vzorčna kmetija«. Na osnovi informacij iz animacijskih delavnic se bo oblikovala baza kmetij, ki bo pozneje služila za izvajanje nadaljnjih aktivnosti v okviru projekta. Ta baza se bo dopolnjevala celotno obdobje izvajanja projekta.

Na osnovi ugotovitev iz animacijskih delavnic in strateških usmeritev projekta se bo oblikoval program informiranja in prenosa znanja v času izvajanja projekta. V okviru projekta smo si zastavili sledeče strateške usmeritve razvoja kmetijstva na programskem območju:

- Vzgoja, predelava in prodaja špargljev
- Proizvodnja in prodaja jedilnega grozdja
- Proizvodnja in prodaja vina
- Razvoj reje konj
- Reja tradicionalnih pasem živali v tem območju (Mangalica, Podolsko govedo, ...)
- Vključevanje kmetijskih proizvajalcev v sheme kakovosti
- Dodelava in predelava kmetijskih proizvodov
- Podjetništvo in ekonomika proizvodnje
- Trženje kmetijskih proizvodov

Sistem prenosa znanja in informiranja bo potekal v različnih oblikah: klasična predavanja, delavnice, krožki, delo na praktičnih primerih, individualna svetovanja, ogledi primerov dobrih praks, študijska potovanja, ...

Na osnovi ugotovljenega interesa v okviru animacijskih delavnic in interesa med kmetijami se bodo oblikovale določene ciljne skupine kmetij, v okviru katerih se bodo izvajala različna informiranja in prenosi znanja. Sistem prenosov znanja in informiranja znotraj posameznih ciljnih skupin se bo izvajal tudi v obliki krožkov. To pomeni, da se bodo posamezne ciljne skupine dobivale 3-5 krat na leto in strokovno reševale njihove probleme.

Posamezni prenosi znanja in informiranja bodo organizirali zaposleni v okviru projekta, strokovno pa jim bodo pomagali zunanji strokovnjaki.

Predvidene aktivnosti in stroški:

- Izvedba animacijskih delavnic , vsaj 8 delavnic (20.000 €)
- Delovanje krožkov, vsaj 3 krožki (20.000 €)
- Specializirana predavanja, delavnice, 20 dogodkov (35.000 €)
- Ogledi primerov dobrih praks, (vsaj 4 udeležencev) (40.000 €)
 - 6 enodnevni ogledov
 - 6 večdnevni ogledov
- Študijska potovanja, (vsaj 20 udeležencev) (88.598 €)
 - 3 enodnevni ogledi dobrih praks na območju delovanja projekta,
 - 3 enodnevna potovanja
 - 3 večdnevna potovanja
- Individualna usposabljanja (15.000 €)
 - 30 izobraževanj

Razvojno demonstracijske dejavnosti

V okviru »vzorčne kmetije« se bodo tudi izvajale razvojno demonstracijske aktivnosti, katere naloga je pomagati kmetijam pri reševanju njihovih problemov v proizvodnji in tudi predelavi kmetijskih proizvodov. Za posamezne razvojne izzive se bo ustvarila razvojna skupina, ki bo sestavljena iz zaposlenih v okviru projekta in zunanjih izvajalcev. Te razvojne skupine bodo tudi sodelovale z drugimi razvojnimi skupinami v regiji in tudi širše. V te razvojne skupine se bodo vključevali tudi študenti iz projektnega območja. V okviru razvojno demonstracijskih aktivnosti se bodo lotevali sledečih področij oziroma vsebin:

- razvoj novih proizvodov in izdelkov,
- testiranje različnih tehnologij,
- povezovanje z drugimi razvojnimi inštitucijami v regiji in drugje,
- pomoč pri razvijanju individualnih blagovnih znamk, kot primeri dobrih praks,
- pomoč pri vključevanju proizvajalcev v sheme kakovosti,
- uvajanje sistema krožnega gospodarstva.

Aktivnosti se bodo izvajale predvsem na lokaciji v Banuti in v Informacijsko razvojnem središču. Za delovanje razvojno demonstracijskih aktivnosti načrtujemo 90.000€ za zunanje izvajalce in ostale stroške, ki bodo nastali pri delovanju skupin.

Organizacija dogodkov

Ena od aktivnosti projekta vzpostavitev »vzorčne kmetije« je tudi organizacija različnih dogodkov. Predstavitev na dogodkih bo rezultat aktivnostih celotnega projekta. Na dogodkih se bo predstavljala vzorčna kmetija s svojimi aktivnostmi in kmetijska gospodarstva z namenom predstavitve vzorčne kmetije in spodbujanja kmetijstva v okviru projektnega območja. Za posamezne dogodke bomo na osnovi javnih pozivov organizirali kmetijska gospodarstva, da se bodo predstavila na dogodkih s svojo ponudbo pridelkov in izdelkov. Za dogodke bomo izvajali tudi komunikacijo, po različnih komunikacijskih poteh, s potencialnimi obiskovalci v okviru dogodkov. V okviru projekta načrtujemo izvesti 50 različnih dogodkov. Del teh dogodkov bo vezanih na obstoječe dogodke, ki se že tradicionalno izvajajo na projektnem območju. Del teh dogodkov pa bomo organizirali na novo. Na dogodkih želimo povezati ponudbo pridelkov in izdelkov s kmetij, z lokalno kulinariko, tradicionalnimi običaji in kulturnimi prispevki. V okviru teh aktivnosti želimo tudi spodbuditi kmetije, da same organizirajo manjše dogodke na katere vabijo lokalne goste in tudi turiste. Tako bodo predstavile svojo kmetijo in tudi celotne aktivnosti znotraj delovanja »vzorčne kmetije«. Take male predstavitvene dogodke pa bomo povezali v skupno predstavitev kot »dan odprtih vrat«, in ga predstavili kot celota. Kot skupni dogodek želimo vsako leto organizirati tudi izbor naj mladega kmeta in kmetije iz programskega območja. Zmagovalci v izboru bodo dobili nagrado v naravi, vredno največ do 1.000 €.

V okviru delovanja »vzorčne kmetije« se bo v letu 2022 in v letu 2023 pripravil javni poziv za zbiranje ponudb za izvedbo različnih predstavitvenih dogodkov oziroma aktivnosti, ki bodo namenjeni za predstavitev delovanja »vzorčne kmetije« in kmetijstva iz projektnega območja. V okviru tega javnega poziva želimo spodbuditi kmetijska gospodarstva k povezovanju in predstavitvi ciljev iz tega projekta. Na osnovi vsakega javnega poziva bomo izbrali 10 najboljših idej in jim omogočili izvedbo dogodka s pomočjo nagrad in kritja stroškov organizacije dogodkov.

Del predstavitev bomo izvajali z udeležbo na različnih sejmiših v Sloveniji in tudi v tujini. V okviru predstavitve na posameznem sejmu se bo postavil predstavitveni prostor na katerem se bo predstavila »vzorčna kmetija« in različni proizvajalci iz programskega območja. Udeležili se bomo 8 sejmov.

Za potrebe predstavitve na dogodkih načrtujemo pripravo predstavitvenega gradiva, ki se bo uporabljalo na različnih dogodkih. Pripravili bomo sledečo predstavitveno gradivo:

- letake, zloženke
- izdelava knjižic z lokalnimi izdelki, kulinariko, recepti, običaji,...
- plakate, roloje, predstavitvene panoje, zastave

Predvideni stroški:

- Organizacija dogodkov, 50 dogodkov (347.651 €),
- Predstavitvene aktivnosti v okviru javnega poziva v letih 2022 in 2023 (100.000€),
- Udeležba na sejmiših po Sloveniji in tujini, udeležba na 8 sejmiših (60.000 €),
- Priprava predstavitvenega gradiva (30.000 €)

Razvoj in vzpostavitev celostne grafične podobe

Z namenom predstavitve vzorčne kmetije PMSNS in njihovih aktivnosti, prepoznavnosti programskega območja, kjer živi madžarska narodna skupnost se bo vzpostavila skupna celostna podoba »vzorčne kmetije« in dogodkov, ki se bodo izvajali v okviru vzorčne kmetije. V okviru projekta bomo pripravili koncept uporabe celostne grafične podobe, promocijski material in izvedli osnovno komunikacijo v medijih.

Predvideni stroški:

- 40.000 € izdelava in koncept uporabe celostne grafične podobe (2022),
- 30.000 € osnovna komunikacija v medijih (2022-2024).

Spletna platforma (vzpostavitev informacijske podpore)

V okviru delovanja »vzorčne kmetije« se bo vzpostavila spletna platforma, ki bo služila aktivni podpori pri delovanju in aktivnostih celotne vzorčne kmetije. Na spletni platformi se bodo izvajale različne aktivnosti:

- informiranje o dejavnosti in predstavitev »vzorčne kmetije«,
- predstavitev primerov dobre prakse in celotne kmetijske proizvodnje v programskem območju,
- informiranje o izobraževalnih aktivnostih, postavitve knjižnice znanja,
- povezave na druge strokovne informacije.

Predvideni stroški:

- 40.000 € postavitev platforme (2022)
- 10.000 € vzdrževanje in nadgradnja (2023,2024)

6.3. Zaposlitev delovne sile za izvajanje aktivnosti znotraj podukrepa 4.2

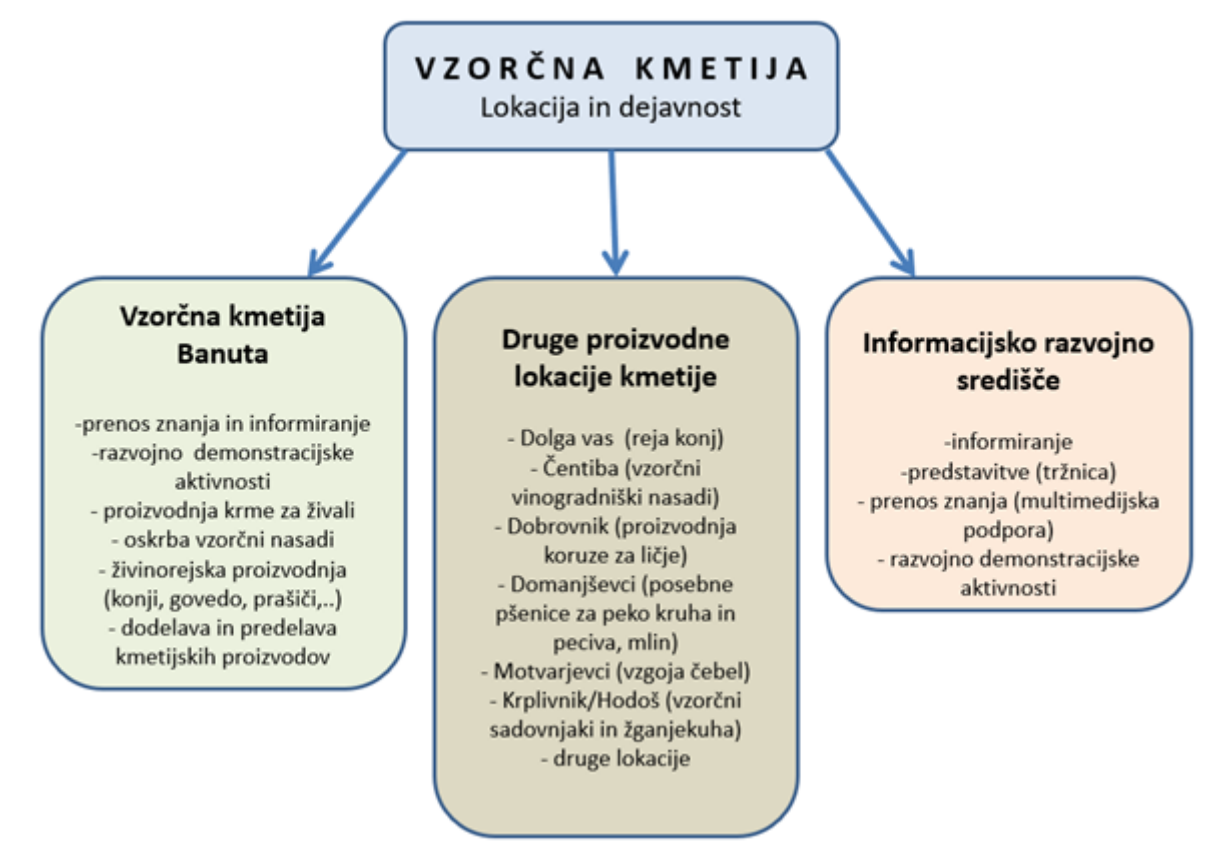
Za potrebe izvajanja aktivnosti v okviru podukrepa 4.2 se bo zaposlilo 4,5 oseb. Od tega bosta dva zaposlena s 7 stopnjo izobrazbe in 2,5 osebe s 5 stopnjo izobrazbe. Enako število zaposlenih načrtujemo tudi po zaključku izvedbe tega projekta.

Zaposleni bodo imeli nalogo izvajanja aktivnosti, ki so predvidene v okviru tega projekta. Za določene aktivnosti, ki jih ne bodo uspeli narediti zaposleni v okviru projekta, se bodo najeli zunanje izvajalce. Stroški le-teh so predvideni v okviru stroškov izvedbe posameznih aktivnosti.

6.4. Opis lokacije

Aktivnosti v okviru predmetne investicije se bodo odvijale na centralni lokaciji vzorčne kmetije v naselju Banuta.

Slika 5: Vsebina aktivnosti »vzorčne kmetije« glede na lokacijo

Vir: Damjan Jerič, november 2021

Na izbranih lokacijah že delujejo ali pa so vzpostavljene aktivnosti za izvajanje načrtovanih vsebin. Komunalna in prometna infrastruktura je urejena. Lokacije omogočajo vzpostavitev in nadaljnji prostorski razvoj predvidenih vsebin.

1. Kmetija - Banuta
2. Informacijsko razvojno središče - Lendava
3. Reja konj - Dolga vas
4. Vinogradništvo - Gričevnati del (Čentiba in Goričko)
5. Proizvodnja koruze za ličje - Dobrovnik
6. Žitarice in mlin - Domanjševci
7. Vzorčni sadovnjak in žganjekuha – Hodoš
8. Vzorčni čebelnjak - Motvarjevci

6.4.1. Vzorčna kmetija na osrednji lokaciji v Banuti

Osrednji objekt »vzorčne kmetije« se bo nahajal v naselju Banuta, kjer se obstoječa kmetija preoblikuje v »vzorčno kmetijo« s kompleksnim predstavitvenim programom, ki obsega rejo krav molznic in dojlj, vzrejo in vzgojo konj, rejo plemenskih prašičev in drobnice, vzrejo perutnine ter kmetijsko proizvodnjo s poudarkom na gojenju špargljev ter pridelavi zelenjave. Poleg svojih produktov bo kmetija promovirala tudi produkte dislociranih enot (vinske terase z namiznim grozdom, sadovnjaki, šparglji, itd). Na kmetiji bo organizirana manjša tržnica, kjer bodo lahko lokalni pridelovalci ponujali svoje pridelke in proizvode. Možen pa bo tudi odprt ogled vseh objektov in dislociranih enot. V sklopu »vzorčne kmetije« bo organizirana kuhinja, večnamenska jedilnica ter manjša dvorana za demonstracijske in informacijske prikaze.

Slika 6: Lokacija obstoječe kmetije v Banuti, ki se bo preoblikovala v »vzorčno kmetijo«

6.4.2. Lokacija informacijsko razvojnega središča v Lendavi

Z vidika izvajanja investicij v okviru podukrepa 4.2, ki se nanašajo na aktivnosti za spodbujanje razvoja kmetijstva v okviru »vzorčne kmetije«, bo najpomembnejša lokacija informacijsko razvojno središče na lokaciji v Lendavi. Program informacijsko in razvojnega središča obsega tri funkcionalne sklope in sicer: del za informiranje in prenos znanja, upravno razvojni del ter promocijsko tržnico z učno kuhinjo. Del za informiranje s sprejemnico je umeščen v pritličje na vogalu Glavne ulice in Cerkvenega trga. Del za prenos znanja se nahaja v prvem nadstropju (piano nobile) obeh meščanskih objektov ob Glavni ulici. Tukaj je velik multimedijski prostor s 60 sedeži, v katerem je mogoče organizirati edukativno informacijske dogodke glede na izbran program središča. Individualnemu prenosu znanja je namenjenih 6 učnih mest z delovnimi postajami. Dodana je tudi priročna knjižnica, servisni prostori ter arhiv, ki se nahaja v kletnih prostorih središča. Uprava promocijskega središča in prostori za raziskovalce so umeščeni v prvo nadstropje objekta, ki leži na ulici Sv. Štefana.

Slika 7: Lokacija informacijskega in razvojnega središča v Lendavi

6.5. Ocena investicijskih stroškov s časovnim načrtom

6.5.1. Dinamika investicijskih stroškov

Tabela 14: Investicijski stroški in stroški podukrepa 4.2.

Št.	Postavka	2022	2023	2024	Skupaj:
1	Prenos znanja in informiranje	69.799	54.399	94.400	218.598
2	Razvojno demonstracijske aktivnosti	24.460	33.959	31.581	89.999
3	Organizacija dogodkov	92.230	134.322	311.100	537.652
4	Razvoj in vzpostavitev celostne grafične podobe	29.760	29.761	10.480	70.001
5	Spletna platforma	20.001	22.559	7.440	50.000
6	Zaposlitev delovne sile	83.750	125.000	125.000	333.750
	Skupaj investicija z DDV	320.000	350.409	580.001	1.300.000

6.5.2. Terminski plan in faze izvedbe

Projekt se bo izvedel v obdobju od 2022 do 2024. Faze izvedbe se bodo tekom celotne investicije časovno prepletale med seboj in so naslednje:

6.6. Varstvo okolja

Vplivi na okolje bodo pri izvedbi projektnih aktivnosti zaradi pravilne organizacije in upoštevanjem predpisov varstva okolja in varstva pri delu zmanjšani na minimum. Načrtovanje in izvedba posegov bo opravljena na način, da bodo ti v najmanjši meri vplivali na okoljevarstvene razmere.

V okviru projekta ne bo negativnih vplivov na okolje, zato niso potrebna nobena sredstva za sanacijo negativnih vplivov.

V času izvajanja investicije ocenjujemo, da bodo vplivi na sestavine okolja neznatni. Predvsem investicija ne bo imela negativnih vplivov na okolje. Da bodo vplivi na okolje res minimalni se bodo pri načrtovanju in izvedbi investicije upoštevala naslednja izhodišča varovanja okolja:

- učinkovitost izrabe naravnih virov (energetska učinkovitost, učinkovita raba vode in surovin, okoljska učinkovitost)
- okoljska učinkovitost (uporaba najboljših razpoložljivih tehnik, uporaba referenčnih dokumentov, nadzor emisij tveganj, zmanjšanje končnih odpadkov in ločeno zbiranje odpadkov)
- trajnostna dostopnost (spodbujanje okolju prijaznejših načinov prevozov)
- zmanjšanje vplivov na okolje (izdelava poročil o vplivih na okolje oz. strokovnih ocen vplivov na okolje za posege, kjer je potrebno).

Investicija ne bo dodatno onesnaževala okolja, vode ali zraka, niti ne bo vplivala na povečanje hrupa v okolju. Z ekološkega vidika investicija ni sporna. Ocena vplivov se nanaša na izpolnjevanje predpisanih zahtev s področja varstva okolja in načel dobrega gospodarja.

6.7. Kadrovska organizacijska shema

Število zaposlenih in načrt zaposlovanja sta predstavljeni v spodnjih tabelah.

Zaposleni bodo imeli nalogo izvajanja aktivnosti, ki so predvidene v okviru tega projekta. Za določene aktivnosti, ki jih ne bodo uspeli narediti zaposleni v okviru projekta, se bodo najeli zunanji izvajalci. Stroški le-teh so predvideni v okviru stroškov izvedbe posameznih aktivnosti.

Tabela 15: Število zaposlenih

Število	Področje dela	Smer izobrazbe	Stopnja izobrazbe
1 oseba	Predstavitev, komunikacija, koordinacija dogodkov	Novinarstvo, ekonomija,...	7

1 oseba	Organizacija dogodkov in predstavitev	Ekonomija, ...	7
2 osebi	Pomoč pri izvedbi predstavitev in dogodkov	Gimnazija, Živilska tehnologija, ekonomija,...	5
½ osebe	Vzdrževanje informacijskih sistemov in platforme	Informatika, ...	5

Tabela 16: Načrt zaposlovanja s predvidenimi stroški zaposlovanja

Število	Leto 2022 (€)	Leto 2023 (€)	Leto 2024 (€)	Skupaj (€)	Predvideni čas zaposlitve
1 oseba	30.000	40.000	40.000	110.000	apr 2022
1 oseba	26.250	35.000	35.000	96.250	apr 2022
2 osebi	20.000	40.000	40.000	100.000	junij 2022
½ osebe	7.500	10.000	10.000	27.500	apr 2022
SKUPAJ	83.750	125.000	125.000	333.750	

V zgornji tabeli so prikazani stroški zaposlitve delavcev v času trajanja projekta. Stroški zaposlenih v obdobju trajanja projekta bodo znašali 333.750 €. Stroške smo ocenili na osnovi povprečnih plač v javnem sektorju za predvideno stopnjo izobrazbe.

Stroške, ki bodo nastali pri delu zaposlenih (pisarniški material, informacijska tehnika, ...) načrtujemo v okviru podukrepa 4.1.

Za potrebe dela zaposlenih na projektu načrtujemo tudi stroške najema prostorov za pisarne, v katerih bodo zaposleni delali dokler se ne bodo uredili prostori v okviru postavitve »vzorčne kmetije«.

6.8. Viri financiranja

Sredstva za investicijo in načrtovane aktivnosti se zagotavljajo na podlagi Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2021-2024 ((Sklep Vlade RS št. 09502-1/2020/6, z dne 29.09.2021), podukrep 4.2 »Spodbujanje razvoja kmetijstva in kmetijskih proizvodov iz programskega območja«.

Za financiranje podukrepa 4.2. je predvidenih 1.700.000 EUR v okviru proračunskih sredstev Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS.

Investicijski stroški projekta po stalnih cenah

Tabela 17 : Investicijski stroški projekta po stalnih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj
Vrednost investicije brez DDV (vrste investicije od 1 do 6)	277.396	350.409	497.951	1.125.756
DDV	42.602	49.591	82.050	174.243
Skupaj z DDV	320.000	400.000	580.001	1.300.000

Tabela 18 : Stroški in viri financiranja pod ukrepa 4.2 v stalnih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj:
Vrednost investicije brez DDV	277.396	350.409	497.951	1.125.756
Vrednost DDV	42.602	49.591	82.050	174.243
Vrednost investicije z DDV	320.000	400.000	580.000	1.300.000
Viri financiranja				Skupaj
MKGP	320.000	400.000	580.000	1.300.000
Lastni viri	-	-	-	-
Ostali viri	-	-	-	-
Delež sofinanciranja s sredstvi iz proračuna RS (MKGP)	100 %	100 %	100 %	100 %

Investicijski stroški projekta po tekočih cenah

Tabela 19: Investicijski stroški projekta po tekočih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj
Skupaj vrednost investicije brez DDV	277.396	357.067	517.052	1.151.515
DDV	42.602	50.533	85.197	178.333
Investicija z DDV	320.000	407.600	602.250	1.329.849

Tabela 20: Stroški in viri financiranja pod ukrepa 4.2 v tekočih cenah v EUR

	2022	2023	2024	Skupaj:
Vrednost investicije brez DDV	277.396	357.067	517.052	1.151.515
Vrednost DDV	42.602	50.533	85.197	178.333
Vrednost investicije z DDV	320.000	407.600	602.250	1.329.849
Viri financiranja				Skupaj
MKGP	320.000	400.000	580.000	1.300.000
Lastni viri	-	7.600	22.250	29.849
Ostali viri	-	-	-	-
Delež sofinanciranja s sredstvi iz proračuna RS (MKGP)	100 %	98,14 %	96,31 %	97,76 %

6.9. Ocena ekonomske upravičenosti projekta

Investicija bo omogočila pogoje za krepitev socialno-ekonomske osnove narodnostno mešanega območja v Pomurju. Koristi investicije se odražajo predvsem v razvoju celotnega območja občin, v katerih živijo prebivalci madžarske narodne skupnosti. Največ koristi investicije bodo imela kmetijska gospodarstva oziroma kmetje, ki živijo na teh območjih.

Posebej je treba izpostaviti naslednje učinke:

- Ohranjanje poseljenosti na programskem območju,

- Manj zaraščenosti,
- Ohranjanje kulturne krajine,
- Povečanje obsega kmetijske dejavnosti,
- Izboljšanje zaposlenosti,
- Izboljšanje kakovosti bivanja na programskem območju madžarske narodne skupnosti.

7. UGOTOVITEV SMISELNOSTI IN MOŽNOSTI NADALJEVANJA POSTOPKOV

Glede na vrednost projekta v skladu s 20. členom Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (UL RS 60/2006, in 54/2010) je potrebno pristopiti k izdelavi Investicijskega programa.